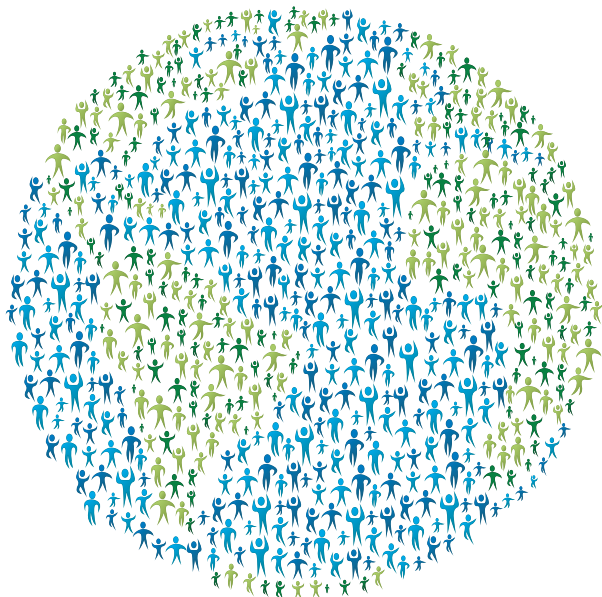

KANSAINVÄLINEN TYÖJÄRJESTÖ ILO

*Kaikki ihmiset, katsomatta rotuun, uskontoon tai sukupuoleen,
ovat oikeutettuja työskentelemään aineellisen hyvinvointinsa
ja henkisen kehityksensä hyväksi vapaissa ja taloudellisesti
turvatuissa oloissa.*

PHILADELPHIAN JULISTUS, 1944

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) perustamisen lähtökohtana on ollut, että maailmanlaajuinen ja pysyvä rauha edellyttää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Tämän vuoksi kaikilla maailman ihmisillä tulisi olla kohtuullinen elintaso, hyväksyttävät työehdot ja riittävät mahdollisuudet saada ihmisarvoista työtä.

ILO työskentelee näiden päämäärien saavuttamiseksi. Järjestön yhtenä keskeisenä tehtävänä on saada aikaan kansainvälisen yhteistyön avulla työelämän sääntöjä, joilla voidaan vähentää kansakuntien epätervettä kilpailua työoloilla ja työehdoilla. ILO valvoo tehokkaasti säännöstönsä noudattamista, tukee ihmisarvoisen työn kehittämistä sekä köyhyyden poistamista kehitysyhteistyön avulla sekä tuottaa työelämää koskevaa tietoa.

ILO on rakenteeltaan ainoa kolmikantainen YK:n järjestö. Se sijaitsee Genevessä. Työnantajien ja työntekijöiden järjestöjen edustajat osallistuvat järjestön työhön tasavertaisina hallitusten edustajien kanssa.

- ILO perustettiin vuonna 1919
- Suomi liittyi ILO:n jäseneksi vuonna 1920
- ILOsta tuli ensimmäinen YK:n erityisjärjestö vuonna 1946
- ILOlle myönnettiin Nobelin rauhanpalkinto vuonna 1969
- ILOssa on 185 jäsenvaltiota (2014)
- Vuodesta 2012 lähtien pääjohtajana Guy Ryder

ILOn perusperiaatteet

ILOn perusperiaatteet on vahvistettu vuonna 1944 ns. Philadelphian julistuksessa. Julistuksen mukaan: Työ ei ole kauppavaravaa. Sanan- ja yhdistymisvapaus on välttämätön. Köyhyys, missä tahansa vaarantaa koko maailman hyvinvoinnin. Taistelua puutetta vastaan on käytävä järkkymättömällä kansainvälisellä yhteistyöllä. Kaikilla ihmisillä on oikeus tavoitella sekä aineellista että henkistä kehitystä vapaina, tasa-arvoisina, kohtuullisesti taloudellisesti turvattuina ja yhtäläisin mahdollisuuksin. Lisäksi julistuksessa korostuvat täystyöllisyyden tavoite ja ammatillinen koulutus.

ILO vahvisti Philadelphian julistuksen ajankohtaisuutta vuonna 1998 julistuksella työelämän perusperiaatteista ja perusoikeuksista. Vuonna 2008 hyväksyttiin julistus globalisaation sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta. Tämä julistus määrittelee ILO:n neljä strategista tavoitetta, joita ovat työllisyys, sosiaalinen suojeleminen, vuoropuhelu työmarkkinajärjestöjen kanssa ja kesken sekä kolmikantaperiaate sekä työelämän perusoikeuksien kunnioittaminen. ILO listasi myös seuraavat työelämän perusperiaatteet ja -oikeudet, joita kaikilla sen jäsenvaltioilla on velvollisuus noudattaa:

- Yhdistymisvapaus ja oikeus neuvotella kollektiivisesti
- Pakkotyön poistaminen
- Lapsityövoiman käytön poistaminen
- Syrjinnän poistaminen

Päätöksenteko ILOssa

ILO:n ylin päättävä elin on sen vuosittain kesäkuussa Genevessä pidettävä kolmikantainen kansainvälinen työkonferenssi. Se hyväksyy mm. ILO:n yleissopimukset ja suositukset. Työkonferenssissa jäsenmaata edustaa kaksi hallituksen edustajaa ja yksi työnantajien ja yksi työntekijöiden edustaja. Näistä kukin voi puhua ja äänestää vapaasti, toisista riippumatta.

Työkonferenssi asettaa kolmikantaisen hallintoneuvoston, jonka toimikausi on kolme vuotta. Pohjoismaat vuorottelevat hallintoneuvoston jäseninä. Kesällä 2014 valitussa hallintoneuvostossa Pohjoismaiden hallituksia edustaa Norja. Hallintoneuvosto käsittelee ILO:n toimintaa ja talousarviota. Se myös ratkaisee, mitä asioita otetaan työkonferenssiin käsiteltäviksi.

*Globalisaation
maailmankomission
puheenjohtajina
toimivat Tansanian
presidentti
Benjamin Mkapa ja
Suomen tasavallan
presidentti Tarja
Halonen.*

Työolojen sääntely

ILO:n keskeisimpiä tehtäviä on kolmikantaisesti valmistella ja hyväksyä kansainvälisiä yleissopimuksia ja valvoa niiden noudattamista. Vuoteen 2012 mennessä järjestö on laatinut 189 yleissopimusta, jotka koskevat mm. pakkotyön ja lapsityövoiman käytön kieltä, yhdistymisvapautta, työelämän yhdenvertaisuutta, sukupuolten samapalkkaisuutta, äitiysvapaita, työsuhdeturvaa, sosiaaliturvaa sekä työturvallisuutta ja työterveyttä. Suomi on ratifioinut 101 sopimusta, joista edelleen on voimassa 87.

ILO myös seuraa yleissopimusten noudattamista tehokkaasti. Jäsenvaltioiden ratifioimien sopimusten toteuttamista kansallisesti valvoo riippumaton asiantuntijaryhmä sekä työkonferenssin sopimusten soveltamista käsittelevä kolmikantainen erityiskomitea.

ILO ja globalisaatio

Vuonna 2002 ILO:n silloinen pääjohtaja Juan Somavia asetti maailmankomission pohtimaan globalisaation sosiaalista ulottuvuutta. Komission loppuraportissa vuodelta 2004 annetaan suosituksia siitä, miten globalisaatiota voidaan ohjata oikeudenmukaisempaan ja inhimillisempään suuntaan.

Viime vuosina ILO on panostanut erityisesti ihmisarvoisen työn edistämiseen maailmanlaajuisesti. Ihmisarvoisen työn ohjelmassa (Decent Work Agenda) painotetaan YK:n ja rahalaitosten välistä yhteistyötä ja yritetään löytää sellaisia politiikkavaihtoehtoja, joissa ihmisarvoinen työ voidaan asettaa talous- ja sosiaalipolitiikan keskiöön sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. ILO:n tavoitteena on sisällyttää työllisyyskysymykset osaksi jäsenmaiden kansallisia kasvuhelmia. Vuonna 2008 ILO hyväksyi julistuksen sosiaalisesti oikeudenmukaisesta globalisaatiosta sekä vuonna 2009 globaalin työllisyyssovimuksen (Jobs Pact).

ILO:n toiminta kansainvälisessä järjestöyhteistyössä on nykyisin muutenkin tiivistä. Yhteistyö IMF:n, WTO:n ja Maailmanpankin kanssa on tuonut lisää poliittista johdonmukaisuutta toimintaan. ILO on aktiivinen toimija myös YK:ssa ja on nostanut työllisyyden kohentamisen ja ihmisarvoisen työn osaksi YK:n vuosituhattavoitteita.

ILO osallistuu G20- maaryhmän toimintaan. Muun muassa tästä syystä työllisyyskysymykset ovat talouskysymysten ohella nykyisin osa G20-agendaa. G20-maiden työministerit kokoontuvat yleensä ennen varsinaista G20-huippukokousta.

ILO ja EU ovat lisänneet yhteistyötään viimeisten vuosien aikana. EU ja ILO solmivat vuosittain bilateraalisopimuksen, jossa määritellään yhteistyön tavoitteet konkreettisesti. ILO:n korostama globalisaation sosiaalinen ulottuvuus on vahvasti esillä EU:n ulkoisessa toiminnassa. ILO:n ihmisarvoinen työ ja useat aloitteet kuten vihreä työ on nostettu myös EU:n asialistalle näkyvästi.

ILO pyrkii nostamaan työllisyys- ja työmarkkinakysymykset myös kehityspoliittiselle agendalle. ILO on merkittävä kehityspoliittinen toimija jo nykyisin, mutta sen oman teknisen yhteistyön sitominen vahvemmin osaksi YK:n kehityspoliittista toimintaa vaatii vielä työtä.

Nyt kun työllisyyskysymykset on integroitu kansainväliselle agendalle ja yhteistyö muiden kansainvälisten järjestöjen välillä on käynnistynyt, ILO:n toimintaan kohdistuu paineita jäsenmaiden suunnasta. ILO:n haasteena on vastata jäsenmaiden tarpeisiin ja osoittaa konkreettisia tuloksia.

Projekteja ja koulutusta

Työelämää koskevan normiston luomisen lisäksi ILO toteuttaa työoloja parantavia ohjelmia, kuten Decent Work Agendaa, ja opastaa työelämän kehittämisen kysymyksissä. Järjestöllä on maanosissa aluetoimistoja, jotka avustavat kehitysohjelmien toteuttamisessa.

Viime vuosina yksi kehittämisen kohde on ollut lapsityön kitkeminen, johon työhön järjestö on kutsunut kansalaisjärjestöjä mukaan yhteistyöhön. ILOlla on noin tuhat kansainvälistä projektia, joilla pyritään luomaan vaihtoehtoja lapsityövoiman käytölle.

ILO tarjoaa myös koulutusta ja tutkii työelämää. Järjestön kansainvälinen koulutuskeskus sijaitsee Torinossa ja Kansainvälinen työkysymysten tutkimuslaitos Genevessä.

ILO-asiat Suomessa

Suomessa ILO-asioista vastaa ja niitä koordinoi muiden ministeriöiden kanssa yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriö, jota avustaa valtioneuvoston asettama kolmikantainen ILO-neuvottelukunta. Se koostuu työ- ja elinkeino-, sosiaali- ja terveys- sekä ulkoasiainministeriön ja työmarkkinajärjestöjen edustajista.

Ihmisarvoista työtä kaikille

Kansainvälinen työjärjestö ILO

ILO internetissä

Työ- ja elinkeinoministeriön sivut:

www.tem.fi/index.phtml?s=2358

ILO:n yleissopimukset ja suositukset suomeksi

www.tem.fi/files/25956/ilo_yleissopimukset.pdf

Kansainvälisen työjärjestön sivut englanniksi,
espanjaksi ja ranskaksi: www.ilo.org

Työ- ja elinkeinoministeriö
Työelämä- ja markkinaosasto
PL 32, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 029 516 001
www.tem.fi

Kuvat: ILO ja Shutterstock
Taitto: Edita Publishing Oy

SUOMEN ILO-NEUVOTTELUKUNTA 2014

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY